

N:o 165.

Af herr **P. M. Olsson** i Blädinge, *om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ändrade villkor för lån ur odlingslänefonden.*

Af den mera lättodlade jorden torde väl nu största delen, åtminstone i mellersta och södra delarne af landet, vara tagen i bruk och kultiverad.

Däremot finnes det ännu godt om sådan odlingsbar mark, som erfordrar drygare odlingskostnader, dels i stora arealer vid större eller mindre vattendrag, och dels i små arealer om några hektars omfång, som vanligen gränsa intill skogsmarkerna, men genom sitt sidländta läge mera lämpa sig för åkerbruks- än skogskultur.

En stor del sådan mark har väl ock redan brutits för åkerkulturen af dem, som haft förmåga att hjälpa sig själfva, men mindre bemedlade grannar förmå icke att följa exemplet.

Riksdagen har sökt hjälpa odlaren genom att anslå medel till en odlingslänefond, men bestämmelserna för erhållande af lån ur denna fond göra omkostnaderna så dyra, att den endast kan komma de större företagen till godo. Visserligen beslutade 1907 års Riksdag anslå 50,000 kronor, att på de villkor, som Kungl. Maj:t kunde finna erforderliga, användas till understödjande och premiering af sådana mindre odlingsföretag, hvilka icke på annat sätt kunde komma i åtanke af statsbidrag, men i villkoren för åtnjutande af dessa medel är begränsning gjord till ägare eller brukare af högst 6 hektar; alltså i det närmaste begränsadt till kategorien lägenhetsägare och därmed jämförliga småbönder.

Af erfarenhet från min egen hembygd, där jorden icke är den allra bästa och följaktligen arealerna icke så små, vet jag, att det finnes ett stort antal smärre hemmansägare, som, äfven med detta senaste försök att hjälpa, icke kan komma i åtnjutande af statshjälp. Då emellertid detta anslag utgår i form af premiering och således kommer vederbörande till godo först sedan odlingsarbetet är utfördt, kan det ifrågasättas, huruvida det icke vore riktigare att bistå dem som äro betänkta på att utföra ett sådant arbete, men hvilket måhända blir inställt just därför att de erforderliga penningmedlen icke kunna anskaffas.

Jag har hört mindre hemmansägare säga så här: Jag behöfde så och så många hundra kronor för att odla denna mark, men jag har inga pengar därtill, och att tänka på lån ur statens odlingsfond kan jag icke, ty omkostnaderna blifva alltför dyra. Kan Riksdagen ingenting göra för oss små jordbrukare, som just för att vi hafva litet äro i så mycket större behof af hjälp?

Framhållande nödvändigheten af att staten måste hafva både garantier och kontroll, har jag likväl undrat, om icke för dessa smärre företag några lättnader i de bestämmelser, som af Kungl. Maj:t blifvit utfärdade för odlingslån, utan några större olägenheter kunde medgifvas, exempelvis så, att man kunde undgå kostnader för kartläggning af marken, profilritningar för de i dessa fall oftast ganska enkla torrlägningsarbeten, samt, beträffande kontrollen, att antingen lättnader i omkostnaderna för landbruksingenjörens resor beviljades eller ock möjligen, att intyg af annan därtill förordnad person, exempelvis kommunalnämndsordförande, om arbetets utförande kunde godtagas.

Kanske de finnas, som anse dessa omständigheter vara af ringa betydelse och att de företag, som icke kunna bära, efter nuvarande bestämmelser, betingade omkostnader, heller icke äro värda statens understöd.

För min del anser jag det vara af största vikt, att staten på allt sätt understöder just dessa små jordbrukare och för dem underlättar möjligheten att existera och taga sig fram på fäderneslandets jord, för dem möjliggöra att i hemmet skaffa arbete och bergning åt familjen, så att deras söner och döttrar ej behöfva fjärran därifrån, kanske oftast i främmande land, söka den utkomst, som de saknade därhemma, måhända endast därför att det felades dem ett litet rörelsekapital.

I anslutning till hvad jag här anfört, vågar jag vördsamt anhålla,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t hemställa, att, för främjande af mindre odlingsföretag, Kungl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, huruvida icke sådan ändring i bestämmelserna för lån ur odlingslånefonden kunde medgifvas, att äfven den enskilde mindre jordbrukaren med fördel kunde ur nämnda fond erhålla lån.

Stockholm den 26 januari 1908.

P. M. Olsson.
